

Grundläggande granskning av Kommunstyrelsen

2025

Vilhelmina kommun

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
1.2. Syfte och revisionsfrågor.....	2
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Revisionskriterier.....	3
1.5. Genomförande.....	4
2. Granskningsresultat.....	5
2.1. Inledning.....	5
2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet.....	5
2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi.....	6
2.4. Intern kontroll.....	7
3. Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl. a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt *god revisionsred i kommunal verksamhet* ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionsred*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2025. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredsställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policies och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen
- ▶ Kommunspecifik styrmodell
- ▶ Reglemente för intern kontroll

1.4.1. Reglemente för kommunstyrelsen

Enligt kommunstyrelsens reglemente (KF 2022-10-31)¹ regleras ansvarsområdet av kommunallagen och verksamhetsspecifik lagstiftning för respektive utskott. Reglementet anger styrelsens centrala roller och ansvar för planering, styrning, samordning och uppföljning av kommunens verksamhet. Styrelsen ansvarar för ekonomisk förvaltning, personalfrågor som personalutskott, samt att bevaka kommunens intresse inom planerings- och fastighetsärenden.

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

I årsplan med budget 2025 samt plan 2026-2028 återfinns kommunfullmäktiges vision och styrmodell.

För att uppnå visionen beskriver kommunfullmäktiges styrmodell vissa perspektiv med riktlinjer:

- ▶ **Tillgänglighet**
Riktlinjer: gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalism är värden som ska genomsyra all verksamhet. Transparens/insyn, öppenhet, delaktighet, för alla, snabbt och enkelt, tillgång till utbildning, snabb etablering av nyanlända, minska utanförskap
- ▶ **Trygghet**
Riktlinjer: Välfärd, socialt skyddsnät, myndighetsutövning, fysisk miljö, säkerhet, krisberedskap
- ▶ **Effektivitet**

---

¹ Kommunfullmäktige har i december 2025 fastställt revidering av reglementet (2025-12-08).

Riktlinjer: utifrån invånarnas/kundernas, forskning, beprövad vetenskap och kunskapsbaserade perspektiv utveckla kvaliteten på (välfärds)tjänsterna, digitalisera det som går att digitalisera.

► **Samhällsutveckling**

Riktlinjer: Bibehålla och utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle

Styrmodellen innehåller inte några specifika instruktioner om hur kommunfullmäktiges perspektiv och riktlinjer ska beaktas av kommunstyrelse och nämnder.

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Enligt fullmäktiges reglemente för intern kontroll (KF 2023-10-09) ska nämnder och styrelser regelbundet genomföra en riskanalys med riskbedömning för sin verksamhet samt upprätta en internkontrollplan. Nämnderna ansvarar även för att rapportera resultatet av internkontrollarbetet till kommunstyrelsen. Därutöver är styrelsen skyldig att löpande följa upp systemet för den interna kontrollen.

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (tex protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och årsrapporter/verksamhetsberättelser).

Vi använder oss av följande bedömningsskala för att besvara revisionsfrågorna och kontrollpunkterna i tabellerna:

Ja, i allt väsentligt.	Grön
Delvis, viss avvikelse.	Gul
Nej, väsentlig avvikelse.	Röd
Ej tillämbart.	Grå

2. Granskningsresultat

2.1. Inledning

I nedanstående avsnitt redogörs för granskningens iakttagelser. Vi har utifrån granskningens tre övergripande revisionsfrågor delat upp dessa i tre avsnitt där våra iakttagelser per fråga sammanställs i tabeller. Granskningens resultat sammanställs i avsnitt tre där granskningens syfte och revisionsfrågor besvaras.

2.2. Styrning och uppföljning av verksamhet

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Kontrollpunkter: Verksamhetsstyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsmål	Ja	Nämnden beslutade om en verksamhetsplan för året vid sammanträdet 2025-02-04.
Beslutat om nyckeltal för att mäta måluppfyllelsen	Ja	Styrelsen har beslutat om mål kopplat till fullmäktiges fastställda perspektiv (tillgänglighet, trygghet, effektivitet och samhällsutveckling). Till målen aktiviteter och mått för att mäta måluppfyllelsen fastställts.
Följt upp verksamheten löpande under året	Nej	I styrelsens delårsrapporter per april och augusti biläggs rapporter från utskotten, men styrelsen har inte följt upp verksamhetsmålen i rapporterna.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	Delvis	Då målen inte har följts upp under året har inga åtgärder vidtagits kopplat till bristande måluppfyllelse. I årsredovisningen redogörs på en övergripande nivå vissa åtgärder som har vidtagits för att uppnå målen.
Följt upp verksamheten i en årsrapport	Ja	Styrelsen har följt upp verksamheten i en årsredovisning och behandlat den vid sammanträdet 2026-03-31.
Når målen för verksamheten	Delvis	Styrelsen rapporterar i årsredovisningen att 8 av styrelsens mål uppfylls och 3 delvis uppfylls. Styrelsen redovisar inte tydligt varför målen bedöms vara uppfyllda eller delvis uppfyllda då uppföljningen inte avser respektive aktivitet och mått för målen utan beskriver arbetet kopplat till målen.

2.3. Styrning och uppföljning av ekonomi

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens styrning och uppföljning av ekonomin. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar.

Kontrollpunkter: Ekonomistyrning och uppföljning	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Beslutat om budget inom tilldelade ramar för innevarande år	Delvis	Styrelsen har inte beslutat om en detaljbudget för sin verksamhet. Vi noterar att styrelsen har en budget för sin verksamhet tilldelad av fullmäktige (KF 2024-06-24). Styrelsen har dock beslutat om detaljbudgetar för allmänna utskottet, socialutskottet samt utbildnings- och arbetsmarknadsutskottet vid sammanträdet 2025-02-04. Vi noterar att det är något sent att besluta om budget för innevarande år i februari.
Följt upp ekonomin löpande under året	Ja	Styrelsen har följt upp ekonomin i delårsrapporter per april och augusti samt behandlat dem vid sammanträdena 2025-05-27 och 2025-09-23. Styrelsen prognostiserar per april ett underskott om 20,6 mnkr för helåret. Per augusti prognostiserar styrelsen ett överskott om 1,4 mnkr för helåret.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måloppfyllelse avseende ekonomi	Ja	Vid styrelsens behandling av delårsrapport per april (2025-05-27) beslutar styrelsen att uppdra till kommunchef att bereda besparingsåtgärder för en budget i balans. Vid sammanträdet i juni (2025-06-16) överlämnas ett förslag till kostnadsminskningar och styrelsen fastställer föreslagna åtgärder. Det framgår inte protokoll, delårsrapport eller övriga uppföljningsrapporter om styrelsen har följt upp effekten av åtgärderna.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ja	Styrelsen har följt upp ekonomin i en årsredovisning och behandlat den vid sammanträdet 2026-03-31.
Når målen för ekonomin (inkl. budget)	Ja	Styrelsen redovisar ett samlat överskott om cirka 4,9 mnkr, vilket motsvarar 0,9 procent av utskottens samlade budget.

2.4. Intern kontroll

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser avseende nämndens interna kontroll. Tabellen syftar till att besvara revisionsfrågan om kommunstyrelsen har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kontrollpunkter: Intern kontroll	Bedömning	Kommentar och hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	Ja	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende styrelsens verksamhet och ekonomi.
Beslutat om en internkontrollplan	Ja	Styrelsen beslutade om en internkontrollplan för året vid sammanträdet 2025-04-08. Av reglemente framgår att styrelsen varje år ska upprätta en särskild plan för den interna kontrollen, dock inte när. Vi noterar att det är sent att fastställa en plan i april.
Följt upp internkontrollplanen	Ja	Styrelsen har följt upp internkontrollplanen för helåret vid sammanträdet 2026-02-03.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Delvis	Anmärkingar och mindre anmärkingar redovisas i uppföljningen, utan vidtagna åtgärder. Dock framgår orsaker till att avvikelserna har uppstått.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen **delvis** har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer att styrelsen har säkerställt att verksamheten har skötts på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen är **delvis** tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? <i>(Baseras på avsnitt 2.2)</i>	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit mål för verksamheten. Uppföljning av målen har skett i årsredovisning där styrelsen rapporterar en delvis god måluppfyllelse. Vi ser det som ett utvecklingsområde att löpande följa upp målen i delårsrapporter för att möjliggöra att åtgärder vidtas under året vid prognos om bristande måluppfyllelse.
Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? <i>(Baseras på avsnitt 2.3)</i>	Styrning: Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen inte har antagit en detaljbudget för hela kommunstyrelsen. Bedömningen baseras även på att styrelsen har följt upp ekonomin via delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. Styrelsen har under året beslutat om besparingsåtgärder men det framgår inte om styrelsen har följt upp effekten av åtgärderna. Styrelsen redovisar sammanlagt ett mindre överskott.
	Uppföljning: Delvis	
Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? <i>(Baseras på avsnitt 2.4)</i>	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen utifrån en riskanalys har antagit en internkontrollplan och följt upp den. Det är dock sent att fastställa en plan i april. Bedömningen baseras även på att anmärkningar och mindre anmärkningar redovisas i uppföljning utan vidtagna åtgärder.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa att verksamhetsmålen följs upp i delårsrapporter
- ▶ Säkerställa att ändamålsenliga åtgärder för högre måluppfyllelse avseende verksamhetsmålen
- ▶ Säkerställa att upptäckta avvikelser i internkontrollplanen åtgärdas

Vilhelmina april 2026

Jonna Aimoson
Verksamhetsrevisor, EY

Christer Brubäcken, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY